

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Skyrybos Ir Gyvenimas Skyrium](#) > Romania

Skyrybos ir gyvenimas skyrium

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Rumunija

1 Kokios yra santuokos nutraukimo sąlygos?

Santuoka gali būti nutraukiama abiejų sutuoktinių bendru sutikimu (taikant teisminę, administracinę arba notarinę procedūrą). Nesant abiejų sutuoktinių bendro sutikimo, santuoką gali nutraukti teismas.

2 Kokie yra santuokos nutraukimo pagrindai?

Pagal Civilinio kodekso 373 straipsnį santuoka gali būti nutraukiama šiais atvejais:

- abiejų sutuoktinių bendru sutikimu;
- jeigu sutuoktinių santykiai labai pablogėjo ir toliau gyventi santuokoje neįmanoma;
- vieno iš sutuoktinių prašymu po ne mažiau kaip dvejus metus trukusio faktinio gyvenimo skyrium;
- sutuoktinio, dėl kurio sveikatos būklės toliau gyventi santuokoje neįmanoma, prašymu.

3 Kokios yra santuokos nutraukimo teisinės pasekmės:

3.1 asmeniniams sutuoktinių santykiams (pvz., teisei rinktis pavardę),

- sutuoktinio statusas išnyksta ir kiekvienas iš santuoką nutraukusių sutuoktinių gali sudaryti naują santuoką;
- jeigu santuoka pasibaigia ją nutraukiant, sutuoktiniai gali susitarti pasilikti santuokos metu naudotas pavardes. Jei nesusitariama, teismas tinkamai pagrįstais atvejais gali leisti sutuoktiniams pasilikti santuokos metu naudotas pavardes. Jei nėra nei susitarimo, nei teismo nutarties, kiekvienas buvęs sutuoktinis susigrąžina prieš santuoką naudotą pavardę.

3.2 sutuoktinių turto padalijimui,

Nutraukus santuoką sutuoktinių turto teisinis režimas nustoja galioti nuo prašymo nutraukti santuoką pateikimo dienos. Tačiau bet kuris iš sutuoktinių (arba abu kartu, jei santuoka nutraukiama abiejų sutuoktinių bendru sutikimu) gali prašyti santuoką nutraukiančio teismo pripažinti, kad sutuoktinių turto teisinis režimas nutrūko faktinio gyvenimo skyrium pradžios dieną.

Jeigu bendrosios nuosavybės režimas nustoja galioti nutraukus santuoką, buvę sutuoktiniai lieka bendros nuosavybės bendraturčiais, kol bus nustatytos atitinkamos jų dalys.

Santuokos nutraukimo laikotarpiu kiekvienas iš sutuoktinių perima savo turta, o po to padalijamas bendras turtas ir išsprendžiamas skolų grąžinimo klausimas. Šiuo tikslu kiekvienam sutuoktiniui tenkanti turto dalis pirmiausia nustatoma remiantis jų indėliu į bendro turto įsigijimą ir bendrų įsipareigojimų vykdymą. Jeigu neįrodyta kitaip, daroma prielaida, kad sutuoktiniai prie to prisidėjo vienodai.

Neatsižvelgiant į buvusių sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolę ir kompensacijos skyrimą, nekaltas sutuoktinis, patyręs turtinę žalą dėl santuokos nutraukimo, gali reikalauti, kad kaltas sutuoktinis žalą atlygintų.

Šeimos teismas dėl šio prašymo nusprendžia, priimdamas sprendimą dėl santuokos nutraukimo.

Nutraukus santuoką, abipusės paveldėjimo teisės prarandamos.

3.3 sutuoktinių nepilnamečiams vaikams,

Priėmus sprendimą dėl santuokos nutraukimo, šeimos teismas sureguliuoja santuoką nutraukusių tėvų ir nepilnamečių vaikų bendravimo tvarką. Paprastai sutuoktiniai po santuokos nutraukimo turi bendrą tėvų valdžią vaikų atžvilgiu. Šeimos teismas nustato nepilnamečio vaiko nuolatinę gyvenamąją vietą vieno iš tėvų, su kuriuo vaikas paprastai gyvena, namuose, o nuo vaiko atskirtas kitas iš tėvų turi teisę asmeniškai bendrauti su vaiku. Teismas nustato, kokia dalimi kiekvienas iš tėvų padengia išlaidas, susijusias su vaikų auklėjimu, lavinimu, mokykliniu ugdymu ir profesiniu mokymu.

Pasikeitus aplinkybėms, šeimos teismas gali pakeisti priemones, susijusias su santuoką nutraukusių tėvų teisėmis ir pareigomis jų nepilnamečių vaikų atžvilgiu, jei to prašo vienas iš tėvų arba kitas šeimos narys, vaikas, globos institucija, valstybinė vaiko apsaugos institucija arba prokuroras.

3.4 pareigai suteikti išlaikymą kitam sutuoktiniui?

Nutraukus santuoką, sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolė išnyksta. Santuoką nutraukęs sutuoktinis turi teisę į išlaikymą, jeigu jis patiria finansinį nepriteklių dėl nedarbingumo, atsiradusio prieš santuoką, jos metu arba per vienus metus nuo santuokos pasibaigimo (tačiau tik tuo atveju, jei nedarbingumas atsirado dėl su santuoka susijusios aplinkybės).

Sutuoktinis, prašantis skirti išlaikymo išmoką, negali reikalauti dar ir žalos atlyginimo. Jeigu santuoka nutraukta vien dėl sutuoktinio-atsakovo kaltės, sutuoktinis-ieškovas gali gauti žalos atlyginimą. Žalos atlyginimas gali būti skiriamas tik tuo atveju, jei santuoka truko bent 20 metų.

4 Ką praktikoje reiškia teisės terminas „gyvenimas skyrium (separacija)“?

Rumunijos teisėje nėra sąvokos „gyvenimo skyrium patvirtinimas“, o tik sąvoka „faktinis gyvenimas skyrium“ ir turto padalijimas teisme. Tai situacija, kurią reikia įrodyti teisme. Jeigu faktinis gyvenimas skyrium truko bent dvejus metus, tai yra priežastis teismo sprendimu nutraukti santuoką.

5 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo sąlygos?

6 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo teisinės pasekmės?

7 Ką praktikoje reiškia terminas „santuokos pripažinimas negaliojančia“?

Santuoka pripažįstama negaliojančia pažeidus vieną iš teisinių santuokos sudarymo reikalavimų. Santuoka gali būti pripažinta negaliojančia tik teismo sprendimu. Santuokos pripažinimas negaliojančia įsigalioja ir praeities, ir ateities atžvilgiu; laikoma, kad santuoka niekada nebuvo sudaryta.

8 Kokios yra santuokos pripažinimo negaliojančia sąlygos?

Absoliutūs santuokos pripažinimo negaliojančia pagrindai yra šie su santuokos sudarymu susijusių teisės nuostatų pažeidimai:

- santuoka buvo sudaryta be sutikimo;
- santuoka buvo sudaryta tarp tos pačios lyties asmenų;
- santuoką sudarė jau susituokęs asmuo;
- santuoka buvo sudaryta tarp asmenų, susijusių tiesiąja arba šonine giminystės linija iki ketvirto laipsnio imtinai;
- santuoką sudarė nesąmoningas ar psichikos sutrikimą turintis asmuo;
- santuoka buvo sudaryta be būsimų sutuoktinių sutikimo arba toks sutikimas buvo duotas nesilaikant

teisės aktuose nustatytos tvarkos;

- santuoką sudarė jaunesnis negu 16 metų nepilnametis asmuo;
- santuoka buvo sudaryta ne šeimos sukūrimo tikslais.

Santykiniai santuokos pripažinimo negaliojančia pagrindai yra šie:

- kai ją sudarė šešiolikmetis nepilnametis, remdamasis medicinine išvada, be tėvų, turinčių globos teises, sutikimo arba be tėvų teises turinčio asmens leidimo;
- kai yra sutikimo trūkumas: suklydimas (dėl kito sutuoktinio fizinės tapatybės), sukčiavimas ar smurtas;
- kai santuoką sudarė asmuo, laikinai negalintis suprasti savo veiksmų;
- kai santuoka buvo sudaryta tarp įtėvio ir jo globojamo nepilnamečio.

9 Kokios yra santuokos pripažinimo negaliojančia teisinės pasekmės?

Kol bus priimtas galutinis teismo sprendimas, sutuoktinis, sąžiningai sudaręs negaliojančią arba negaliojančia pripažintą santuoką, išsaugo savo, kaip sutuoktinio, statusą galiojančioje santuokoje, o turiniams santykiams tarp buvusių sutuoktinių pagal analogiją taikomos nuostatos dėl santuokos nutraukimo.

Santuokos negaliojimas neturi įtakos vaikams, kurie išlaiko savo, kaip santuokinių vaikų, statusą. Kalbant apie tėvų ir vaikų teises ir pareigas vienas kito atžvilgiu, pagal analogiją taikomos nuostatos dėl santuokos nutraukimo.

Teismo sprendimas, kuriuo santuoka pripažįstama negaliojančia arba panaikinama, yra vykdytinas trečiųjų asmenų atžvilgiu; atitinkamai taikomos nuostatos, susijusios su sutuoktinių turto teisinio režimo formalumais, vedų sutarties viešu pobūdžiu ir negalėjimu vedų sutarties įvykdyti.

Santuokos negaliojimo negalima panaudoti prieš trečiąjį asmenį dėl iki santuokos pripažinimo negaliojančia su vienu iš sutuoktinių atlikto teisinio veiksmo, išskyrus atvejus, kai buvo atlikti įstatyme nustatyti informacijos atskleidimo formalumai, susiję su ieškiniu dėl santuokos paskelbimo negaliojančia arba ieškiniu dėl santuokos pripažinimo negaliojančia, arba trečiasis asmuo iki teisinio veiksmo atlikimo kitais būdais sužinojo apie santuokos negaliojimo pagrindus.

10 Ar yra alternatyvių neteisminių priemonių, kuriomis su santuokos nutraukimu susijusius klausimus būtų galima išspręsti nesikreipiant į teismą?

Prieš kreipiantis į teismą, sutuoktinių taikinimas yra neprivalomas. Teismo proceso metu teisminės institucijos privalo informuoti šalis apie sutuoktinių taikinimo galimybę ir jo teikiamus pranašumus.

Sutuoktinių taikinimo būdu galima išspręsti sutuoktinių nesusipratimus, susijusius su tėvų teisių įgyvendinimu, vaikų nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymu ir tėvų indėliu į vaikų išlaikymą. Sutuoktinių taikintojas užtikrina, kad sutuoktinių taikinimo rezultatas neprieštarautų vaiko interesams, ir ragina tėvus visų pirma sutelkti dėmesį į vaiko poreikius, kad sutuoktinių naudojimas tėvų pareigomis, faktinis gyvenimas skyrium ar santuokos nutraukimas neturėtų neigiamo poveikio vaiko auklėjimui ir vystymuisi.

Sutuoktinių taikinimo susitarimas, kuriame išdėstomas šalių susitarimas dėl tėvų teisių įgyvendinimo, tėvų indėlio į vaikų išlaikymą ir vaikų nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymo, turi būti sudaromas gavus teismo, kuris privalo patikrinti, ar susitarimas atitinka vaiko interesus, leidimą.

Jeigu sutuoktiniai susitaria nutraukti santuoką ir neturi nepilnamečių vaikų, gimusių santuokoje ar ne santuokoje arba įvaikintų, santuokos sudarymo vietos arba paskutinės bendros nuolatinės sutuoktinių gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaiga arba notaras gali paskelbti santuoką pasibaigusią sutuoktinių susitarimu ir išduoti jiems santuokos nutraukimo liudijimą.

Notaras taip pat gali paskelbti, kad santuoka nutraukta abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, jeigu yra nepilnamečių vaikų, gimusių santuokoje ar ne santuokoje arba įvaikintų, jeigu sutuoktiniai susitaria dėl visų aspektų, susijusių su pavardėmis, tėvų valdžios vykdymu, vaikų nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymu, asmeninių santykių palaikymo būdu ir tėvų indėliu padengiant išlaidas, susijusias su vaikų auklėjimu, lavinimu,

mokykliniu ugdymu ir profesiniu mokymu.

11 Kur turėčiau pateikti prašymą (skundą) nutraukti santuoką, nustatyti gyvenimą skyrium (separaciją) arba santuoką pripažinti negaliojančia? Kokių formos reikalavimų reikia laikytis ir kokius dokumentus turėčiau pridėti prie prašymo?

Prašymas nutraukti santuoką priklauso apylinkės teismo (rum. *judecătoria*) jurisdikcijai.

Jurisdikcija priklauso apylinkės teismui, turinčiam teritorinę jurisdikciją toje vietoje, kurioje yra paskutinis bendras sutuoktinių būstas. Jeigu sutuoktiniai bendro būsto neturėjo arba jeigu nė vienas iš jų nebegyvena teismo apylinkėje, kurioje buvo paskutinis bendras sutuoktinių būstas, prašymas turėtų būti teikiamas teismui, kurio jurisdikcijai priklauso atsakovo būsto vieta. Vis dėlto, jeigu atsakovas nuolatinės gyvenamosios vietos Rumunijoje neturi, o Rumunijos teismai turi tarptautinę jurisdikciją, prašymas turėtų būti teikiamas teismui, kurio jurisdikcijai priklauso ieškovo būsto vieta. Jeigu nei ieškovas, nei atsakovas nuolatinės gyvenamosios vietos Rumunijoje neturi, šalys gali susitarti pateikti prašymą nutraukti santuoką bet kuriam Rumunijos teismui. Jeigu tokio susitarimo nėra, prašymas nutraukti santuoką turėtų būti teikiamas Bukarešto 5-ojo sektoriaus apylinkės teismui.

Be prašyme priimti sprendimą išdėstytų pastabų, prašyme nutraukti santuoką turi būti nurodyti visų nepilnamečių vaikų vardai ir pavardės. Prie prašymo turi būti pridėtas santuokos liudijimas, nepilnamečių vaikų gimimo liudijimų kopijos ir, jei reikia, sutuoktinių susitarimas, sudarytas po sutuoktinių taikinimo procedūros.

Jeigu prašymas nutraukti santuoką grindžiamas šalių susitarimu, jį pasirašo abu sutuoktiniai arba bendras įgaliotasis atstovas, turintis patvirtintą specialų įgaliojimą. Jeigu įgaliotasis atstovas yra advokatas, jis pagal teisės aktus patvirtina sutuoktinių parašus.

Šalys turi asmeniškai atvykti į pirmosios instancijos teismus, išskyrus atvejus, kai vienas iš sutuoktinių atlieka laisvės atėmimo bausmę, negali atvykti dėl sunkios ligos, jam taikomas teismo draudimas, jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienyje arba jis yra atsidūręs kitoje padėtyje, dėl kurios negali asmeniškai atvykti į teismą; tokiais atvejais atitinkamam asmeniui gali atstovauti advokatas, įgaliotasis atstovas arba, atitinkamai atvejais, globėjas ar registruotasis atstovas (rūpintojas). Jeigu pirmosios instancijos teismo posėdžio dieną ieškovas nepagrįstai neatvyksta ir atvyksta tik atsakovas, prašymas atmetamas kaip nepagrįstas.

Net jei to nepageidauta prašyme nutraukti santuoką, santuoką nutraukiantis teismas priima sprendimą dėl tėvų valdžios vykdymo, tėvų indėlio padengiant išlaidas, susijusias su vaikų auklėjimu ir lavinimu, vaikų nuolatinės gyvenamosios vietos ir vieno iš tėvų teisės palaikyti asmeninius santykius su vaikais.

Prašymą pripažinti santuoką negaliojančia absoliučiais pagrindais gali pateikti bet kuri suinteresuotoji šalis. Prašymas pripažinti santuoką negaliojančia yra asmeninio pobūdžio ir neturi jokio poveikio įpėdiniams. Tačiau jeigu prašymą pateikė vienas iš sutuoktinių, atitinkamą procesinį statusą gali toliau perimti bet kuris iš jo įpėdinių.

12 Ar galima gauti teisinę pagalbą proceso išlaidoms padengti?

Teisinę pagalbą galima gauti Vyriausybės neeiliniame įsakyme Nr. 51/2008 dėl valstybės teisinės pagalbos civilinėse bylose, patvirtintame su pakeitimais ir papildymais, padarytais įstatymu Nr. 193/2008 su vėlesniais pakeitimais, sąlygomis.

Asmenys, kurių vidutinės mėnesio grynosios pajamos vienam šeimos nariui per du mėnesius iki prašymo pateikimo buvo mažesnės nei 25 proc. nacionalinio minimaliojo bruto darbo užmokesčio, turi teisę gauti teisinę pagalbą 6 straipsnyje nustatytais formomis. Tokiais atvejais už visą teisinę pagalbą sumoka valstybė.

Jei vidutinės mėnesio grynosios pajamos vienam šeimos nariui per du mėnesius iki prašymo pateikimo yra mažesnės už 50 proc. nacionalinio minimaliojo bruto darbo užmokesčio, 50 proc. pinigų sumų, sumokamų už teisinę pagalbą, padengia valstybė.

Teisinė pagalba, proporcinga pareiškėjo poreikiams, taip pat gali būti skiriama kitais atvejais, kai, atsižvelgiant į

asmens pajamas ir įrodytas išlaidas, įskaitant, pavyzdžiui, pragyvenimo išlaidų valstybėje narėje, kurioje pareiškėjas nuolat arba laikinai gyvena, ir pragyvenimo išlaidų Rumunijoje skirtumą, faktinėmis arba numatomomis proceso išlaidomis, tikėtina, bus ribojama veiksminga teisė kreiptis į teismą.

13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo arba santuokos pripažinimo negaliojančia?

Naujajame Civilinio proceso kodekse numatytas sprendimo apskundimo terminas yra 30 dienų nuo pranešimo apie sprendimą dienos.

14 Ką turėčiau daryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia būtų pripažintas šioje valstybėje narėje?

Sprendimas dėl santuokos nutraukimo / gyvenimo skyrium patvirtinimo / santuokos pripažinimo negaliojančia pagal teisės aktus pripažįstamas nereikalaujant jokios specialios procedūros, vadovaujantis 2019 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentu (ES) 2019/1111 dėl jurisdikcijos ir sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis bei tarptautiniu vaikų grobimu, pripažinimo ir vykdymo (nauja redakcija).

Tai neužkerta kelio bet kuriai suinteresuotajai šaliai prašyti priimti sprendimą, kuriuo būtų nustatyta, kad nepripažinimo pagrindų nėra.

15 Į kurį teismą reikėtų kreiptis, siekiant užginčyti kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia? Kokia tvarka taikoma šiais atvejais?

Netaikoma.

16 Kokios valstybės teisė taikoma santuokos nutraukimo bylose kai sutuoktiniai negyvena šioje valstybėje narėje arba jų pilietybės skiriasi?

Siekdamas nustatyti tarptautinės privatinės teisės santykiams taikytiną teisę, Rumunijos teismas taiko 2010 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1259/2010, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikytinos teisės srityje, arba Civilinio kodekso 2597 straipsnio ir tolesnių straipsnių nuostatas.

Sutuoktiniai gali pasirinkti valstybės, kurioje yra arba buvo jų paskutinė bendra nuolatinė gyvenamoji vieta, teisę (jei bent vienas iš jų ten gyvena susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo dieną), valstybės, kurios pilietybę turi vienas iš sutuoktinių, teisę, valstybės, kurioje sutuoktiniai gyveno bent trejus metus, teisę arba Rumunijos teisę.

Jeigu sutuoktiniai teisės nepasirinko, taikytina teisė yra valstybės, kurioje yra jų bendra nuolatinė gyvenamoji vieta, teisė, arba, jei jos nėra, valstybės, kurioje buvo sutuoktinių paskutinė bendra nuolatinė gyvenamoji vieta, teisė (jei prašymo nutraukti santuoką pateikimo dieną bent vieno iš sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta vis dar yra toje valstybėje); jeigu vienas iš sutuoktinių nuolatinės gyvenamosios vietos neturi, taikoma valstybės, kurios piliečiai jie abu yra prašymo nutraukti santuoką pateikimo dieną, teisė, arba, jei sutuoktiniai turi skirtingas pilietybes, taikoma šalies, kurios pilietybę jie kartu vėliausiai turėjo (jei prašymo nutraukti santuoką pateikimo dieną bent vienas iš jų vis dar turi šią pilietybę), teisė. Visais kitais atvejais taikoma Rumunijos teisė.

Šis tinklalapis yra portalas „Jūsų Europa“ dalis.

Mielai laukiame [atsiliepimų](#) apie pateiktos informacijos naudingumą.

■ Paskutinis naujinimas: 22/01/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.